

Pasvalio Sąjūdis

LIETUVOS SAJŪDŽIO PASVALIO LAIKRAŠTIS

Nr. 23

1992 m.
spalio
17 d.

Nemokamai

*Spalio 25-ąją - Lietuvos Respublikos Seimo rinkimai.
Kam patikėsime Lietuvos likimą?*

SANTARĄ "UŽ DEMOKRATINĘ LIETUVĄ" SUDARO:

NR. 1 SAJŪDŽIO KOALICIJA
NR. 13 LIETUVIŲ TAUTININKŲ SAJUNGA
NR. 14 LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRA-
TŲ PARTIJOS, LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ

IR TREMTINIŲ SAJUNGOS IR LIETUVOS DE-
MOKRATŲ PARTIJOS JUNGTTINIS SARAŠAS.
PASIRINKIME IR BALSUOKIME UŽ VIENA
IŠ JŲ.

* * * * *

Gimiau 1958 metų rugsėjo 7 dieną Panevėžio rajono Karsakiškio apylinkės Sukniškio kaime, žemdirbio šeimoje. Augome penki vaikai - buvau jauniausias ir vienintelis, vėliau pasirinkęs irgi žemdirbio specialybę. 1966 metais pradėjau lankyti Panevėžio sporto mokyklą, o nuo 1969-ųjų - Karsakiškio aštuonmetę. Ją baigęs 1973 metais įstojau į tuometinį Joniškėlio tarybinį ūkį-technikumą ir, 1977-aisiais įgijęs agronomo specialybę, pradėjau dirbti Anykščių rajono Elmininkų bandymų stoties eksperimentiniame ūkyje. 1981-87 metais dirbau Molėtų rajono ūkiuose, o nuo 1988-ųjų - vyriausioju agronomu Pasvalio rajono Tetirvinių kolūkyje. 1989 metais baigiau Lietuvos žemės ūkio akademiją ir įsigijau žemės ūkio ekonomisto kvalifikaciją.

Matydamas, kaip sunkiai skinasi kelią naujos ūkininkavimo formos, kokia nelengva pirmųjų atsikuriančių ūkininkų dalia, stengiausi juos paremti ir suburti. 1989 metais buvau išrinktas Lietuvos Ūkininkų sąjungos rajono skyriaus pirmininku. 1990-aisiais Tetirvinių krašto žmonės man patikėjo rajono Tarybos deputato mandatą, Taryboje teko dirbti ekonomikos ir biudžeto komisijos pirmininku. 1992-ųjų pradžioje, suprasdamas kritinę situaciją, kuri tuo metu buvo susidariusi rajono valdyboje, priėmiau pasiūlymą dirbti rajono valdytoju, buvau juo išrinktas ir šiose pareigose dirbu iki šiol. Taip pat esu rajono privatizavimo komisijos pirmininko pavaduotojas.

Nepartinis. Vedęs. Žmona Julija dirba Tetirvinių žemės ūkio bendrovėje. Duktė Vaida - trečiokė. Sūnus Marius Joniškėlio žemės ūkio mokykloje mokosi ūkininko specialybės - taigi mūsų šeimoje bus ir trečiosios kartos žemdirbys, kuris, tikiu, įkūnys mano paties kol kas neįgyvendintą svajonę - sukurti savą ūkį.

Kandidatu į Lietuvos Respublikos Seimą išklė Lietuvos Sąjūdis.

Pamąstykite

Aukščiausiąją Tarybą tenka perrinkti tik įpusėjus jai savo darbą. Ar nauji rinkimai bus ta garantija, kad Seimas dirbs konstruktyviai? Kiekvienas deputatas, peržengęs jo slenkstį, valstybei kainuos pusantro milijono. O jei vėl prasidės peštynės ir rietenos? Todėl labai pamąstykim, ką

renkam. Ar tai bus tas žmogus, kuris sugeba įsiklausyti į kito nuomonę, perimti tai, kas yra konstruktyvu, protinga. Jei deputatai vėl negalės žiūrėti vienas į kitą - bus blogai. Kai kurie, kėlę sumaištį Parlamente, bando ateiti ir į Seimą. O Lietuvai taip reikia ramaus ir doro darbo.

Prisiminkim: kai Antaną Bartulį rinko rajono valdytoju, už jį balsavo net 36 deputatai iš 38. Tai rodo, kad jo darbo stilius priimtinas daugumai, kad jo žodžiai ir darbai visada yra pasverti.

Mes tikime, kad mūsų žemdirbiškam kraštui Seime patikimiausiai atstovaus rajono valdytojas Antanas Bartulis, nes:

- tai valstybiškai mąstantis

žmogus;

- tai sumanus žemės ūkio ir ekonomikos specialistas;

- jo savybės: jautrumas, vidinė kultūra, darbštumas, gero linkėjimas žmogui;

- jo svarbiausias principas: nežadėti to, ko padaryti negali, padaryti tai, ką pažadėjo.

Santara
"Už demokratinę
Lietuvą"

Lietuva, Sajūdis ir Nepriklausomybė, reforma ir teisingumas, santarvė ir dvasingumas... Tai žodžiai, kurie skambėjo visų lūpose ir širdyse, kurie skatino dirbti ir teikė viltį, kad mes, lietuvių tauta, galime ir turime gyventi tarp kitų tautų kaip klestinčios ekonomikos ir kultūros kraštas. Siekdami šių tikslų, prieš dvejus su puse metų į Aukščiausiąją Tarybą išrinktiems deputatams penkeriems metams suteikėme įgaliojimus, tikėdami, kad visus tuos ketinimus jie padės įgyvendinti. Taip gražiai pakilę su savo laisvės vėliava, nustebinę pasaulį savo pasiryžimu, vėliau, deja, tekstelėjome į politinių rietenų, ambicijų ir korupcijos balą. Šiandien vėl einame į rinkimus... Kam suteiksime įgaliojimus dabar? Ar tiems, kurie, maždaug prieš metus parlamente įgyję daugumą, visą jo darbą nukreipė į bjaurų nusipolitikavimą? Ar tiems, kurie girdi tik savo nuomonę, siekia atsirevanšuoti, savo partinius interesus iškelia aukščiau valstybės interesų? Pagalvokime. Juk tiek daug pradėtų darbų, kuriems reikia atraitotų valstietišių rankų ir sveiko proto - kad vėl suklestėtų Darbas ir Pagarba, Dora ir Teisingumas - tos amžinosios vertybės, kurias sugrąžinti ir siekiama Sajūdžio rinkiminėje programoje.

Pirmiausia ir būtiniausia - tęsti Lietuvos valstybingumo įtvirtinimo darbus. Mes turime sau ir pasauliui parodyti, kad, atmetę visas politines rietenas, sugebame darniai ir dorai dirbti. Nuomonių pasikeitimai ir politinės diskusijos turi būti, tačiau aš pripažįstu tik tokią politinę veiklą, kuri padeda klestėti valstybei. Dėmesio centre ir toliau turi išlikti Rusijos kariuomenės išvedimo problema - kad nebepasikartotų pernai metų sausas ir rugpjūtis, kad mūsų lietuviška žemelė nebūtų draskoma ir mirkoma teršalais tankodromuose, kad ji greičiau atitektų valstiečiui, kad, išėjus kariuomenei, drąsiau galėtų jaustis užsienio investitorius su savo kapitalu ir technologijomis, žinoma, jeigu mes jį pasikviesime. Seimas, išdiskutavęs ir pasitaręs su tauta, ilgai nedelsdamas turėtų pri-

imti Konstituciją, kurioje būtų įtvirtintos valstybinės valdžios struktūros - Seimas, Prezidentas, Vyriausybė, Teismas, garantuota žmogaus teisių apsauga ir demokratija. Aš esu už tai, kad Konstitucijoje savo vietą ir griežtai apibrėžtus įgaliojimus turėtų Prezidentas, kuris kontroliuotų Seimą - kad nebegrižtų politinių rietenų laikai. Bet tuo pačiu Seimas privalo turėti poveikį Prezidentui - kad demokratija neperaugtų į diktatūrą. Mano įsitikinimu, mums reikia ir Desovietizacijos įstatymo. Jame susikompromi-

čių ir rinkos reguliavimo politika busta, kuriskatins investuoti lėšas į gamybą, naujų darbo vietų kūrimą, bet neleis kištis į privataus verslo organizavimo detales. Didelį dėmesį skirčiau tiems įstatymams, kurie skatintų užsienio investicijų, užsienio bankų įkūrimą, jokių būdu neišstumiant iš rinkos vietinio verslininko.

Mokesčiai ir kainos iš vienos pusės, atlyginimai ir socialinė parama - iš kitos, - tai tie banginiai, ant kurių laikosi kiekvienos šeimos gerovė. Todėl labai natūralus yra noras, kad pirmieji

KAD LIETUVAI BŪTŲ GERIAU

tavusiems, visas reformas vilkintiems ir tyliai kenkiantiems valdininkams turi būti pasakyta: "Ačiū, prisivadovavote, užtenka". Juk patys iš šių postų jie tikrai neišeis. Gyvybiškai būtini nauji savivaldybių bei administracinio paskirstymo, teismų ir teisėsaugos pertvarkymo įstatymai. Ypatingą dėmesį atkreipti į Valstybės tarnautojų įstatymą, kuriame būtų nurodyta, kas gali dirbti valstybės tarnautoju, kaip ir kam eilinis pilietis gali apskusti nesąžiningą ir nedėmesingą tarnautoją. O ypač svarbu, kad šiame įstatyme būtų straipsnis, kuris tarnautoją įpareigotų nuolat nurodyti savo pajamas - žmonės turi teisę žinoti, iš kokių lėšų kyla valdininkų pily.

Antra svarbi Seimo veiklos kryptis - tai mūsų valstybės ekonomika. Mano įsitikinimu valstybė klestės tik tada, kai joje klestės darbas, o ne pigūs pardavinėtojai. O kad sąžiningai dirbti apsimokėtų, reikia priimti naujus ir peržiūrėti veikiančius įstatymus, sudaryti būtinas prielaidas ir sąlygas normaliam darbui. Tam, prieš tai gerai pasiruošus, būtina įvesti litą, kuris skatintų uždirbti ir taupyti. Sava nacionalinė valiuta sudarytų sąlygas sukaupti kredito išteklius, kurie šiandien labai reikalingi ir ūkininkui, ir verslininkui, ir kooperatinio namo statytojui. Optimali mokes-

du būtų kuo mažesni, kiti du - kuo didesni. Kaip tą padaryti? Čia vienareikšmio atsakymo ir recepto negali būti. Būtinas sutelktas visų mūsų darbas, taupumas, išradingumas ir teisinga bei įžvalgi Vyriausybės veikla. Visa tai sudarytų sąlygas sukaupti biudžete būtinas lėšas, kurių labai reikia dar vienai Seimo veiklos sričiai - švietimo ir kultūros, sveikatos ir socialinės paramos programų finansavimui. Šiose srityse sukaupotos didelės vertybės, o viena didžiausių - tai tos sferos darbuotojų patirtis. Užtikrinus būtiniausias lėšas ir sudarius tinkamas sąlygas, žmogaus kūno ir dvasios grožis turėtų būti puoselėjamas daug rūpestingiau.

Be strateginių valstybės egzistavimo klausimų, Seimas privalo stebėti ir kasdieninį visuomenės gyvenimą. Čia problemų - irgi daug. Mieste gyvenančioms šeimoms labai rūpi būtų klausimas, ypač toms, kurios gyvena savininkams grąžinamuose namuose. Kankina miestietį ir ateinanti bedarbystė bei komunalinių mokesčių našta. Mano supratimu, šiuo valstybės pereinamuoju laikotarpiu tauta neturi būti (kaip koks bandymų triušis) įmesta į laukinės rinkos vandenyną. Kas moka plaukti, tegul plaukia, o kitus reikia paremti, šitam plaukimui paruošiant ir ekonomiškai, ir psichologiškai. Seimas ir Vyr-

iausybė turi stebėti kiekvieną visuomenės sluoksnį ir nė vienam jų neleisti nuskęsti į skurdo bedugnę.

Agrarinė reforma, pagrįsta laisvu kiekvieno apsisprendimu, sudarė sąlygas Lietuvos kaime atgimti ūkininkams, bet tuo pačiu iškėlė daug problemų, išaiškino padarytas klaidas, kurias naujasis Seimas turės įvertinti. Susirūpinęs žemdirbys, su savo uždirbtu turtu įstojęs į bendrovę, - iš jo rankų ima slysti žemė, nes ją sugrąžinti gali ir savininko anūkas, ne visada išmanantis, kaip tą žemę dirbti. Būtina priimti įstatymą, kuris skatintų žemės pardavimą tikriesiems žemdirbiams, nes žemės savininkas - ne visada yra ir žemdirbys. Kaimietį neramina kitiems pigiai parduodami jo išauginti produktai. Būtinas kooperacijos įstatymas, pagal kurį žemdirbys būtų ir perdirbamosios pramonės įmonių akcininkas. Nesupranta kaimietis, kodėl jam, mokančiam ūkininkauti ir turinčiam nuosavybės dokumentus, negali atmatuoti žemės - vis liepia palaukti. Nespėja agrarinės tarnybos? Į kaimą reikia sugrąžinti sąžiningą ir dorą maitininką, kuris nesilankstytų ir nepataikautų jokiam biurokratui. Neramina mane ir tai, kad sunkiu darbu pastatytos fermos ar dirbtuvės kai kur stovi tuščios. Juk mums taip trūksta statybinių medžiagų, technikos, pinigų. Reikėtų įstatymais skatinti žemės ūkio produkciją perdirbančių, agroserviso ir kitų paslaugų įmonių kūrimąsi kaime. Tai padėtų išspręsti dar vieną - bedarbystės kaime problemą, o sukurtos agroserviso įmonės nuramintų kaimiečius pensininkus, nes jie tada žinotų, kur kreiptis pagalbos, kad atvežtų šieno, grūdų ar malkų.

Šiandieninis mūsų gyvenimas diktuoja daug neišspręstų klausimų, todėl Seimas turi dirbti sutelktai ir išmintingai, būtinai pasitardamas tiek su miestiečiu, tiek su kaimiečiu. Juk ateitis vėl kels naujus klausimus. Todėl visus rajono žmones kviečiu būtinai dalyvauti rinkimuose - tegu mūsų aktyvumas įpareigos ir naująjį Seimą niekada nebūti abejingu Lietuvos likimui.

Antanas BARTULIS

**KELETAS ŠTRICHŲ LDDP KANDIDATO Į LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMĄ VYTAUTO KANAPECKO PORTRETUI
IŠ "LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKOS".
KAD ŽINOTUME, KĄ RENKAME...**

SOVIETINĖJE MOKYKLOJE

(SOVIETINĖSE MOKYKLOSE ATEISTŲ MOKYTOJŲ NUOLATINIS TERORAS PRIEŠ
TIKINČIUOSIUS MOKINIUS):

Pasvalys, 1979 m. sausio 29 d. Pasvalio vid. mokykl. buvo paskelbta ateizmo savaitė. Veikė mokinių piešinių paroda ateistine tema. Mokiniai, kaip ir visuose panašiuose renginiuose, dalyvavo be noro. Vyresniųjų klasių buvo vos keli piešiniai, visi kiti (apie 40) 5-6 kl., kuriuos būtinai turėjo piešti piešimo pamokų metu. Mokytoja Slančiauskienė ėjo per klases ir reikalavo greičiau nešti piešinius.

Naktį iš vasario 1 į 2 dingo visi piešiniai ir ateistiniai sienlankraščiai, o skelbimų lentoje buvo pakabintas plakatas su ištraukomis iš Lietuvos TSR konstitucijos (50 str.) "Lietuvos TSR piliečiams garantuojama sąžinės laisvė, tai yra teisė išpažinti bet kurią religiją, arba neišpažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą. Kurstyti nesantaiką ir neapykantą ryšium su religiniais tikėjimais draudžiama. Bažnyčia Lietuvos TSR atskirta nuo valstybės ir mokykla - nuo bažnyčios".

Rytą mokytojai, norėdami nusišėpti šią "vagystę", paskubomis surengė naują parodą.

Vasario 3 d. vyko moksliviu-studentų susirinkimas-vakaras, kuriame buvo apie 300 žmonių. Atvirose vietose pasirodė priklijuoti atsišaukimai,

švietė lietuviška trispalvė, šūkiai: "Šalin ruskių okupantus!", "Laisvę Lietuvai" ir kt. Trumpi eilėraščiai... ketureiliai:

Raudona, žalia ir geltona,
Tai mūs trispalvė vėliava.
Kovokime už laisvę broliai
Ir vėl bus laisva Lietuva ir kt.

Atsišaukimai sukėlė didžiulį visų susidomėjimą. "Kontras" gaudyti papildomai buvo iššaukti 6 mokytojai.

Panašaus turinio atsišaukimai pasirodė ir mokyklos bendrabutyje, kuriame vasario 5 d. buvo padaryta smulki krata.

Vasario 5, 6, 7 d. 11 klasių mokiniai (pamokų metu) buvo kviečiami į direktoriaus kabinetą pokalbiams su saugumo darbuotojais.

Vasario 7 d. 11 kl. mok. Rima Juzytė (Jusytė - red.) buvo iššaukta panašiai apklausai į direktoriaus kabinetą, o po 1,5 valandos buvo nuvesta į Tarybų rūmus. Saugumiečiai ir gražiuoju, ir grasindami reikalavo pasakyti, kas organizavo, liepė išplatinti atsišaukimus. Tardymas truko iki 18.30 (be pietų pertraukos) valandos. Lydimą Valst. saugumo Pasvalio poskyrio darbuotojo Roginovo (Loginovo - red.) grįžo namo. Apie dukros tardymą tėvams nepranešė. Kartu su vid. mok. direktoriumi Vytautu Kanapecku tardymas

buvo tęsiamas namuose. Buvo padaryta nepilna R. Jusytės kambario krata, nors leidimo kratai neturėjo. Ivaškevičius paėmė flasterius, plakatines spalvas, šventųjų paveikslukų, neprašyti svečiai butą paliko tik 22.30 val.

Vasario 8 d. R. Jusytė vėl iškviečiama į direktoriaus kabinetą. Saugumietis Loginovas liepė rašyti kai kuriuos straipsnius iš TSRS konstitucijos. R. Jusytė atsisakė bet ką rašyti.

Vasario 9 d. tos pačios klasės mokinė Rima Varšinskaitė buvo kviečiamas tardymui į direktoriaus kabinetą. Po nesėkmių su Jusyte saugumiečiai ėmėsi veiksmingesnių priemonių. Mergaitę labai išgąsdino ir ji prisipažino platinusi atsišaukimus. Po tardymo mergaitė susirgo.

Po grasinimų, kad baigusi vidurinę mok. niekur neįstos, ir pabūgusi, kad nenukentėtų tėvai (abu partiniai, motina - istorijos mokytoja, o tėvas - juristas), prisipažino ir trečioji "nusikaltėlė" Rasa Pulkauninkaitė.

Šios mergaitės dar daug kartų buvo kviečiamos pokalbiams su mokyklos direktoriumi Vytautu Kanapecku, pavaduotoja Janina Miežanškiene, komjaunimo sekretore, ir vis pamokų metu!

Kovo 13 d., nurodant saugumiečiui Loginovui ir mokyklos direktoriui, buvo parašytos kalbos R. Varžinskaitei, R. Pulkauninkaitei, klasės komjaunimo sekretorei ir kitiems mokiniams. Kitiems mokiniams buvo griežtai uždrausta pasisakyti. Po tokių pasiruošimų buvo pradėtas mokyklos abiturientų susirinkimas. Dalyvavo visi vienuoliktokai, klasių tėvų komitetai, mokytojai, saugumo darbuotojai Ivaškevičius ir Loginovas, R. Jusytės ir R. Pulkauninkaitės tėvai, salėje buvo daugiau kaip 200 žmonių.

R. Varžinskaitė perskaitė paruoštą kalbą, gailėjosi, liedama ašaras pasižadėjo nebeusidėti. Jai buvo pareikštas tik griežtas papėikimas. Matyt, padėjo ašaros?!

R. Pulkauninkaitė taip pat labai gailėjosi (tik neverkė). Kalbėjo jos motina. R. Pulkauninkaitei buvo sumažintas elgesys iki patenkinamo, griežtas įrašymas į asmens kortelę.

R. Jusytė susilaukė didesnės bausmės: buvo išmesta iš komjaunimo, elgesio pažymys sumažintas iki nepatenkinamo ir pažadas parašyti tokią charakteristiką, kad ji niekur neįstotų.

Jai buvo pasakyta, kad jos vieta ne tarybinėje mokykloje, o psichiatrinėje ligoninėje. Tėvams nebuvo leista pasisakyti.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronika, 1979, T. 5, p. 519-522.

LIAUDIES GYNĖJAI - UŽ LDDP

Lietuvos Sajūdį mūsų opo-
nentai mėgsta vadinti 3-uju Sajūdžiu. Dažniausiai taip kalba tie, kurie, kažkada iškilę ant Sajūdžio bangos, vėliau spjovė į jo idėjas ir peršoko į "kitą vežimą". Vieni - todėl, kad nebuvo patenkintos jų ambicijos, kiti - pamatę, kad Sajūdis nebus šiltų vietų dalintoju, kad čia - ne vien tik plojimai ir euforija, bet ir sunkus, juodas

darbas, treči - pajutę, kad netaps lyderiais, ketviti - supratę, kad Sajūdis eina toliau, negu buvo planavusios juos pasiuntusios tarnybos. O tie, kurie Sajūdžio gretose nuo pat pirmųjų jo dienų iki šiol, gerai žino, kad Sajūdis buvo ir liko toks pat - gal tik labiau užsigrūdinęs, gyvenimo patikrintas, dar geriau supratęs, kaip nelengva tautai kurti savo valstybę.

Labiausiai Sajūdį prieš laiką norėtų palaidoti LDDP. Matyt, tikisi, kad jai šaukiant, jog Sajūdis jau "nebe toks" (ne toks, kokio norėtų LDDP?), žmonės pamirš, jog pati LDDP - ne kas kita, kaip 3-oji LKP. Partija, kuri dabar skelbi-
asi vos ne mūsų nepriklausomybės iniciatore, visą laiką ėjo pas-
kui įvykių, paskui gyvenimą ir
jeigu ką darė - tai tik taikydamosi
prie besikeičiančios situacijos -
kai kitaip jau nebegalėjo. Prisim-
inkim garsų LKP CK vasario
plenumą, kai vėl padvelkė ne
atgimimo pavasariu, bet Sibiro

šalčiu. O juk tada LKP Centro komitete buvo ir Brazauskas, ir Beriozovas, ir Paleckis. Burokev-
ičiaus kompanija daugumos te-
nai tikrai nesudarė, tačiau ple-
numo nutarime mirgėte mirgėjo
žodžiai: "uždrausti, neleisti,
nubausti". Atbudusi tauta šių
nutarimų "į gyvenimą diegti" nė
nesiruošė, ir po kelių mėnesių
LKP atsigodojo - kitame savo
plenumo pareiškė, kad jina irgi
"už perestroiką" esanti...

Artėjo rinkimai į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą. Matyda-
(Nukelta į 4 psl.)

Liaudies gynėjai - už LDDP

(Atkelta iš 3 psl.)

ma, kad jos autoritetas katas-trofiškai smunka, LKP sugalvojo naują triuką - atsiskirti nuo TSKP. Ta proga partijos lyderiui A. Brazauskui teko kalbėti Kremliuje. O pasakė jis ten, kad išeiti iš TSRS mes nė nežadame. Savo rinkėjams Lietuvoje tuo pačiu metu kalbėjo apie suverenitetą - kitaip nebūtų rinkę, nes mūsų nepriklausomybės siekis tada buvo svarbiausias vertinimo kriterijus, kuriuo Lietuvos žmonės tikrindavo kiekvieną kandidatą.

Dar vėliau LKP pakeitė savo vardą - pasivadino LDDP. Bet žmonės joje liko tie patys. Tie, kurie su šia partija atsisveikino, padarė tai savo iniciatyva. Bet neteko girdėti, kad bent vienas LKP ar LDDP narys būtų paprašytas išeiti. Sakym, kad ir už aiškų priešišumą mūsų Nepriklausomybei. Jeigu tai savo laiku būtų padaryta, galbūt nebūtume turėję liūdnai pagarsėjusios Burkevičiaus partijos - nebūtų likę kas ant tos "platformos" lipa.

LDDP dabar atsiribojo nuo visų savo pirmtakės padarytų nusikaltimų ir sakosi esanti tyra kaip krištolas. Bet ar atsiribojo jinai nuo žmonių, tuos nusikaltimus dariusių?

Rajono žmonės gal dar prisimena 1987 metais sausio 15 dienos "Darbe" išspausdintą tūlo Česlovo Žiedelio iš Deglėnų - buvusio stribo - straipsnį "Vieno bunkerio žlugimas". Štai tik keletas jo ištraukų:

"Mes, grupė liaudies gynėjų, kartu su operatyviniais darbuotojais 1951 metų gruodžio 12-tą dieną gavome uždavinį patikrinti Žaliosios girios pakraštį, esantį prie tuometinių Janušų ir Kinelių kaimų, priklausiusių Pasvalio rajonui. Esą, ten pasirodžiusi užsilikusi vadeivos Žilio ("Klevo") ginkluota buržuazinių nacionalistų gauja. Per visą gruodžio 13-tą dieną kruopščiai išmaišę keltą kvartalą, nieko neradome. Pamanėme - gal gauja išsikėlusi kitur. Pernakvoję Kinelių kaime, turėjome grįžti į Pasvalį ir vyksti į rinkimines apylinkes - gruodžio 17-tą buvo rinkimai į vietines Tarybas.

Gruodžio 14-osios ankstų rytą leidomės atgal į savo vietas. Perėjome Janušų kaimą, sulindome į Moliūnų mišką. Per jį turėjome pasiekti Daujėnus.

Susirinkę pagal signalą, visi

apsupome bunkerį dviem linijom: viena arti, kita toliau (jeigu būtų koks pagalbinis išėjimas, toliau - kad kas iš bunkerio nepabėgtų). Kiek jų, kas jie ir koks to bunkerio vidus - nežinome. Mes šaunam iš viršaus - jie šauna iš apačios. Bent du kartus siūlėme pasiduoti gyviems, bet vietoj atsakymo būdavo paleidžiamos dvi-trys automato serijos. Nužiūrėję, kur žemių sluoksnis plonesnis, surišome keturias granatas ir metėme į tą vietą. Iš jos ir buvo šaudoma. Efekto jokio. Tada iš dviejų lengvųjų kulkosvaidžių pramušėme vienoje vietoje rankos storio skylę. Pro ją buvo įmestos dvi rankinės granatos ir dar įšauta į vidų kelios raketos. Jos, matyt, padarė savo - šūviai nutrūko. Mes pagal visas atsargumo taisykles pradėjome ieškoti atidengimo vietos. Ji ir buvo toje vietoje, iš kur šaudyta. Atkėlėme dangtį, apipiltą nestoru žemės sluoksniu, iš bunkerio pradėjo veržtis aitrūs dūmai: matyt, raketos padegė patalynę ar ką iš daiktų.

Buvo duotas įsakymas šokti į vidų. Bet įlįsti į "karstą" taip nesinori, kada tau tik 21-eri. Įsakymas lieka įsakymu. Štai ką mes išvydome viduje apšvietę žibintuvėliais. Trys gultai, du lavonai, o vienas - dar su gyvybės žymėmis. Visi buvo iškelti ir tuoj atpažinti. Kas jie? Mėkelis iš dabartinio Daujėnų kolūkio Berklainių kaimo, Stasys Talačka iš dabartinio "Naujo gyvenimo" kolūkio Patrakės kaimo ir Žitkevičius iš dabartinio "Istros" kolūkio Ažuolynės kaimo (...).

Taip buvo sunaikintas dar vienas miške besislapstančios gaujos bunkeris. Mūsų rajone jau paskutinis".

Šiandien tas pats Česlovas Žiedelis - Deglėnų rinkimų apylinkės komisijos narys, iškeltas LDDP, šios partijos atrama, renkant nepriklausomos Lietuvos Seimą. Bet ar buvęs stribas, ant kurio sąžinės guli ne vieno žmogaus gyvybė, tikrai nori matyti ją nepriklausomą. Ką sakys jis žmonėms, agituodamas už LDDP kandidatą? Ar rūpi tai Vytautui Kanapeckui? Nė vienas jų apie tai dabar nekalba. O mums vis dėlto teks apsispręsti ir pasirinkti - ką darysim, kaip balsuosim, kad turėtume tikrai nepriklausomos Lietuvos Seimą.

Zina MAGELINSKIENĖ

Senos tradicijos

Į rajono Tarybos deputatus susiruošęs LDDP vadas rajone Jonas Budrevičius pirmiausia nusifotografavo su LDDP vadu Lietuvoje Algirdu Brazausku. Reklamai. Dabar tą patį ritualą atliko LDDP kandidatas į Seimą Vytautas Kanapeckas (o gal ir visi kiti LDDP kandidatai). Brazauskas fotografuotis mėgsta...

Prieš pustrėčių metų agituodamas savo rinkėjus pušalotiečius, kad balsuotų už jį, LDDP rajono vadas Jonas Budrevičius prižadėjo jiems plytų ir cemento. Neseniai Pušalotą aplankęs kandidatas į Seimą

socialdemokratas Jonas Vytas Akelis pažadėjo atgabenti dyzelinio kuro. Pažadų kol kas, atrodo, neįvykdė nė vienas.

Gražias savo tradicijas išlaiko ir "Pasvaliečio" laikraštėlis. Ir jis pats, ir visi jo straipsniai bei straipsneliukai (išskyrus iš "Opozicijos" perspausdintus S. Uosio "agitaciją" ir rajono vyriausiojo prokuroro R. Gylio rašinėlį) yra absoliučiai anonimiški - V. Š., M. K., "mes - iš Tetirvinų", Apžvalgininkas, Visuomeninė redkolegija. Tikrai "kūrybingas" kolektyvas susibūrė tame "Pasvalietyje".

R. B.

LIETUVOS RESPUBLIKA PASVALIO RAJONO VALDYBA POTVARKIS

1992.09.14 NR. 572 PV

DĖL RAJONO VYR. PROKURORO PROTESTO

Sutinkamai su rajono valdybos 1992 m. rugsėjo 7 d. ir 1992 m. rugsėjo 14 d. posėdžio sprendimais, 1992 m. rugsėjo 7 d. rajono vyr. prokuroro protestą "Dėl neteisėto Pasvalio rajono valdytojo 1992.07.07 potvarkio Nr. 407 pv panaikinimo" atmeti:

1. Rajono vyr. prokuroro proteste išdėstyti teiginiai prieštarauja Lietuvos Respublikos vietos savivaldos pagrindų įstatymo 17 str. 3 p. ir 18 str. 2 p.

2. Rajono valdyba, sprendama tolesnį buto statybos klausimą, negali vadovautis Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos gyventojų aprūpinimo gyvenamosiomis patalpomis įstatymo įsigaliojimo" 9 punktu, nes šis nutarimo punktas reglamentuoja gyvenamųjų namų ir butų, pastatytų iki 1992 m. gruodžio 31 d., skyrimą, o minimas namas yra tik statomas.

3. Rajono valdytojo A. Bartulio pareiškimas buvo įregistruotas pareiškimų registracijos knygoje nustatyta tvarka. Kadangi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. vasario 6 d. nutarimu Nr. 55 ir vėlesniais nutarimais buvo atidėtas gyv. patalpų suteikimo piliečiams eilių tikslinimas ir sudarymas, rajono valdyba neturėjo teisės po 1991.02.06 sudaryti ar tikslinti eilę, nes tai būtų prieštaravę Vyriausybės nutarimams.

4. Rajono valdyboje buvo sprendžiamas klausimas dėl teisės tęsti buto statybą, o ne suteiktas konkretus pastatytas butas, todėl negalėjo būti nurodyta buto rūšis ir adresas.

5. Rajono valdybos 1992 m. rugsėjo 7 d. posėdyje išspręstas klausimas dėl rajono valdybos (ne valdytojo) 1992 m. liepos 7 d. potvarkio Nr. 407 pv.

Redakcijos prierašas: Kai prokuroro protestas atmetamas, šis turi teisę kreiptis į Teismą. Iki šiol rajono vyr. prokuroras to nepadarė, nors savo protestą parašė daugiau kaip prieš mėnesį. Matyt, protestas juridškai iš tiesų nestiprus.

Mūsų adresas: 5250, Pasvalys, Biržų g. 43, Z. Magelinskienė.
Redakcinė kolegija: S. Butkus, S. Rimkus, G. Urbaitė, L. Šimoliūnas, A. Matulas.

Leidėjas LS Pasvalio taryba. Ofsetinė spauda. Apimtis 0,5 sp.l.
Tiražas 5000. Užs. Nr. 3500. SL 368.
Spausdino Panevėžio "Varsos" spaustuvė.

L. e. redaktoriaus pareigas Steponas Rimkus